

به نام خدا

دانشگاه آزاد اسلامی استهبان

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس (Lesson Plan)

نام درس : بهداشت مادر و کودک و باروری (بهداشت ۴)	نوع درس : نظری	تعداد واحد : ۲
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی پیوسته مامایی ترم ۶	مدرس : مهناز جانثار	
دروس پیش نیاز : بهداشت ۳	نیمسال تحصیلی : ۹۵-۹۶-۱	
تاریخ شروع کلاس : ۹۵/۷/۶	تاریخ پایان کلاس : ۹۵/۱۰/۷	
مشخصه درس : ۱۳۱	روز و ساعت برگزاری : سه شنبه ۱۷:۳۰ الی ۱۹	
مکان برگزاری : ساختمان مدرس، کلاس ۲	مسئول درس : مهناز جانثار	
روز و ساعت حضور مسئول درس : ۹:۱۵ سه شنبه الی ۱۹ چهارشنبه	تاریخ امتحان پایان ترم : ۹۵/۱۰/۲۵	

شرح درس : در طول این درس دانشجویان با خدمات بهداشت باروری در زمینه بهداشت قبل از ازدواج ، ازدواج ، دوران بارداری و پس از زایمان و بهداشت مادر و کودک ، تنظیم خانواده و گر و ههای آسیب پذیر آشنا می گردند .

عنوان جلسه : مراقبتهای بهداشتی اولیه ، بهداشت مادر و کودک و سیاستهای جمعیتی و تنظیم خانواده شماره جلسه : ۱
هدف کلی : آشنایی با مراقبتهای بهداشتی اولیه (PHC) و بهداشت مادر و کودک (MCH) و حیطه و دامنه بهداشت مادر و کودک ، آشنایی با امور و سیاستهای جمعیتی ، تنظیم خانواده و اهداف آن
اهداف رفتاری : ۱- PHC را تعریف و اصول آن را بیان کند. ۲- اجزاء و اهداف PHC را بیان نماید. ۳- نقش PHC را در سلامت خانواده و جامعه توضیح دهد. ۴- MCH را تعریف و اصول آن را بیان کند. ۵- اجزاء MCH را بیان نماید. ۶- اهداف MCH را بیان نماید. ۷- نقش MCH را در سلامت خانواده و جامعه توضیح دهد. ۸- دامنه بهداشت مادر و کودک را نام ببرد. ۹- چگونگی و فلسفه خدمات بهداشت مادر و کودک و خانواده و طرق مختلف ارائه آن در ایران و جهان را توضیح دهد. ۱۰- تعیین کننده های اجتماعی سلامت و اهداف توسعه هزاره مرتبط با بهداشت باروری را شرح دهد . ۱۱- جامعه و اجتماع و جمعیت را با تاکید بر جمعیت و نقش خانواده در بافت و ساختار اجتماعی تعریف نماید. ۱۲- ساختار سنی و جنسی جمعیت را توضیح دهد.

- ۱۳- هرم سنی در جمعیت های مختلف را بیان کند.
- ۱۴- مراحل مختلف چرخه جمعیتی را توضیح دهد.
- ۱۵- انواع حرکات جمعیتی را نام ببرد.
- ۱۶- عوامل موثر بر حرکات جمعیتی را تشریح کند.
- ۱۷- روشهای اصلی کسب داده های جمعیتی را توضیح دهد.
- ۱۸- سازمانها و منابع اطلاعاتی جمعیت را نام ببرد.
- ۱۹- سیاستهای جمعیتی را تعریف کند.
- ۲۰- انواع و اجزا سیاستهای جمعیتی را بیان کند.
- ۲۱- برنامه، اهداف و سیاستهای جمعیتی پنجساله دولت در زمینه تنظیم خانواده را بیان کند.
- ۲۲- سیر تحولات جمعیت جهان را تجزیه و تحلیل کند
- ۲۳- سیر تحولات جمعیت ایران را تجزیه و تحلیل کند.
- ۲۴- نحوه استخراج شاخص های جمعیتی را توضیح دهد.
- ۲۵- شاخص های کنونی جمعیتی ایران را با ذکر فرمول بیان نماید.
- ۲۶- مشکلات ناشی از جمعیت زیاد در ایران و جهان را توضیح دهد
- ۲۷- تنظیم خانواده را تعریف کند.
- ۲۸- اهداف اجرایی برنامه تنظیم خانواده را بیان کند.
- ۲۹- فواید تنظیم خانواده را بیان کند.
- ۳۰- تاریخچه تنظیم خانواده در ایران و جهان را توضیح دهد.
- ۳۱- تاثیر تنظیم خانواده بر سلامت مادر و کودک را بیان کند.
- ۳۲- فعالیت های تنظیم خانواده در ایران را بطور مختصر بیان کند.

روش تدریس : سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ

حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : روشهای پیشگیری از بارداری هورمونی خوراکی ترکیبی و پروژسترونی
شماره جلسه : ۲

هدف کلی : آشنایی با انواع روشهای پیشگیری از بارداری هورمونی خوراکی ترکیبی و پروژسترونی، مکانیسم اثر، عوارض ،
 پیگیری و ...

اهداف رفتاری :

- ۱- تاریخچه ای از روشهای خوراکی پیشگیری از بارداری بیان کند.
- ۲- فارماکولوژی هورمونهای موجود در قرص های ترکیبی را توضیح دهد.
- ۳- آثار اختصاصی هورمونهای استرژن و پروژسترون را بر اجزای مختلف باروری توضیح دهد.
- ۴- انواع قرص های خوراکی (ال دی- اچ دی- تری فازیک) را از جنبه های مختلف (محل کاربرد، فارماکو کنتیک، مزایا، معایب و ..) با هم مقایسه کند.
- ۵- ضریب شکست و کارائی روشهای خوراکی پیشگیری از بارداری را بیان کند .
- ۶- مکانیسم اثر انواع قرصهای ترکیبی را شرح دهد
- ۷- فواید انواع قرصهای ترکیبی را شرح دهد .
- ۸- تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری بر دستگاه قلبی عروقی را توضیح دهد.
- ۹- تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری بر کربوهیدراتها و چربیها را توضیح دهد.
- ۱۰- تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری بر کبد و ایجاد سرطان ها را توضیح دهد.
- ۱۱- تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری بر دستگاه باروری (قدرت تولید مثل، بازگشت باروری، شیردهی، دوران بلوغ، باروری و ..) را توضیح دهد.

۱۲-	تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری بر سیستم آندوکراین را توضیح دهد.
۱۳-	تغییرات متابولیسمی قرص های پیشگیری از بارداری در ایجاد عفونتها را توضیح دهد.
۱۴-	واکنش متقابل قرصها با سایر داروها را شرح دهد.
۱۵-	نحوه استفاده از قرص جهت به تاخیر انداختن قاعدگی را بیان کند.
۱۶-	نحوه استفاده از قرص در حالت عادی و به هنگام فراموشی(و تفاوت آن در انواع قرص) بیان کند .
۱۷-	موارد منع مصرف مطلق قرصهای ترکیبی را شرح دهد .
۱۸-	موارد منع مصرف نسبی قرصهای ترکیبی را شرح دهد .
۱۹-	علائم خطرو مشکلات بالینی به هنگام مصرف را بیان کند.
۲۰-	مراقبتهای مربوطه به هنگام مشاهده علائم خطرو مشکلات بالینی قرص های ترکیبی را شرح دهد
۲۱-	نحوه استفاده از قرص های پروژسترونی در حالت عادی و به هنگام فراموشی(و تفاوت آن در انواع قرص) بیان کند .
۲۲-	موارد منع مصرف مطلق قرصهای پروژسترونی را شرح دهد .
۲۳-	موارد منع مصرف نسبی قرصهای پروژسترونی را شرح دهد .
۲۴-	علائم خطرو مشکلات بالینی به هنگام مصرف را بیان کند.
۲۵-	مراقبتهای مربوطه به هنگام مشاهده علائم خطرو مشکلات بالینی قرص های پروژسترونی را شرح دهد.
روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation	
حیطه یادگیری : شناختی	

عنوان	جلسه	:	روشهای	پیشگیری	از بارداری	تزریقی	وکاشتتی
شماره جلسه : ۳							
هدف کلی : آشنائی با انواع روشهای تزریقی و کاشتتی پیشگیری از بارداری ، مکانیسم اثر، عوارض ، پیگیری و...							
اهداف رفتاری :							
۱-	انواع آمپول های پیشگیری از بارداری را نام ببرد.						
۲-	انواع آمپولها(ترکیبی و پروژسترونی) را با هم مقایسه کند.						
۳-	مکانیسم اثر روشهای تزریقی را شرح دهد .						
۴-	موارد مصرف و منع مصرف مطلق و نسبی و آمپولهای تزریقی را شرح دهد .						
۵-	نحوه استفاده از آمپولهای تزریقی را بیان کند						
۶-	فواید آمپولهای تزریقی را شرح دهد .						
۷-	عوارض آمپولهای تزریقی را شرح دهد .						
۸-	انواع نورپلنت را نام ببرد.						
۹-	مکانیسم اثر نورپلنت را شرح دهد .						
۱۰-	موارد مصرف و منع مصرف نورپلنت را شرح دهد .						
۱۱-	نحوه کاشت نورپلنت را شرح دهد.						
۱۲-	عوارض نورپلنت و نحوه برخورد با آن را بیان کند .						
۱۳-	مکانیسم اثر OPP را شرح دهد .						
۱۴-	موارد مصرف و منع مصرف OPP را شرح دهد						
روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation							
حیطه یادگیری : شناختی							

عنوان جلسه : پیشگیری از بارداری با IUD و روش های اورژانسی
شماره جلسه : ۴

- ۳- اثربخشی و در صد شکست هر يك از آنان را توضیح دهد.
- ۴- بازنگری و محاسبه مجدد در روشهای طبیعی را شرح دهد.
- ۵- مراقبت های لازم در حین استفاده از روش های طبیعی را شرح دهد.
- ۶- انواع متد باربر را شرح دهنحوه استفاده از انواع روشهای باربر را بیان کند.
- ۷- عوارض استفاده از انواع روشهای باربر را بیان کند.
- ۸- میزان موفقیت ، نحوه اثر و مزایای هر یک را توضیح دهد.
- ۹- روش استفاده و زمان استفاده از هر کدام را بیان کند.
- ۱۰- موارد مصرف و منع مصرف انواع روشهای سدی را بیان کند
- ۱۱- انواع روش های پیشگیری از بارداری جدید را نام ببرد.
- ۱۲- مکانیسم اثر انواع روشهای جدید پیشگیری از بارداری را شرح دهد
- ۱۳- نحوه استفاده از روشهای جدید پیشگیری از بارداری را شرح دهد.
- ۱۴- عوارض انواع روش های پیشگیری از بارداری جدید را بیان کند.
- ۱۵- روش های جدید را با روش های فعلی در دسته مربوطه مقایسه کند.
- ۱۶- ملاحظات استفاده از روش پیشگیری را در زنان مسن شرح دهد .
- ۱۷- چگونگی استفاده از هر يك از روشها را در زنان مسن تر با هم مقایسه کند.

روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ و Case Presentation

حیطه یادگیری : شناختی

عنوان	جلسه	بهداشت	قبل	از	بارداری	دوران	بارداری
شماره جلسه : ۷							
هدف کلی : آشنایی با بهداشت قبل از بارداری و دوران بارداری : قبل از ازدواج ، قبل از لقاح ، دوران بارداری							
اهداف رفتاری :							
۱- مواردی که در مشاوره و بهداشت قبل از ازدواج باید مورد توجه قرار گیرد لیست نمایند.							
۲- نتایج معاینات بهداشتی و پزشکی لازم قبل از ازدواج را تفسیر نمایند.							
۳- بر اساس آزمایشات و معاینات زوجهایی را که نیازمند مشاوره ویژه می باشند افتراق دهند.							
۴- بهداشت مقاربت و زمان لقاح را شرح دهند.							
۵- عوامل خطر ساز در حاملگی را تجزیه و تحلیل نمایند.							
۶- تغییرات جسمی زن باردار را توضیح دهند.							
۷- روشهای خود مراقبتی دوران بارداری را بیان نمایند.							
۸- نیازهای اجتماعی زن باردار را شرح دهند.							
۹- آزمایشات روتین دوران بارداری را درخواست نمایند.							
۱۰- آزمایشات روتین دوران بارداری را تفسیر نمایند.							
۱۱- باتوجه به آزمایشات روتین دوران بارداری وضعیت حاملگی را ارزیابی کنند.							
روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ و Case Presentation							
حیطه یادگیری : شناختی							

عنوان	جلسه	بهداشت	روان	زن	باردار	بهداشت	دوران	بعد	از	زایمان
شماره جلسه : ۸										
هدف کلی : آشنایی با بهداشت روان زن باردار ، بهداشت دوران بعد از زایمان : تغییرات بدنی ، تغذیه ، ورزش ، ایمن سازی و ...										

<p>اهداف رفتاری :</p> <p>۱- تغییرات روحی در طی حاملگی را شرح دهد.</p> <p>۲- وحشت از زایمان، علل آن و نحوه رفع آن را شرح دهد.</p> <p>۳- تغییرات فیزیولوژیک بعد از زایمان را شرح دهند.</p> <p>۴- آموزشهای بهداشتی لازم برای مادران بعد از زایمان را بیان نمایند. (تغذیه ، تغییرات وزن ، ایمن سازی و...)</p> <p>۵- ورزشها و تمرینات بدنی بعد از زایمان را آموزش دهند .</p>
<p>روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری : شناختی</p>

<p>عنوان جلسه : مشاوره در خدمات مادر و کودک ، آموزش بهداشت شماره جلسه : ۹</p>
<p>هدف کلی : آشنایی با مشاوره در خدمات مادر و کودک (مشاوره قبل از ازدواج ، بلوغ ، و...) ، آموزش بهداشت :اهداف ، فلسفه ، اصول و انواع روشهای آموزش بهداشت</p>
<p>اهداف رفتاری:</p> <p>۱- مشاوره و انواع آن را در خدمات مادر و کودک بیان کند.</p> <p>۲- نقش ماما بعنوان مشاور را بیان کند.</p> <p>۳- نحوه انجام مشاوره قبل از ازدواج را تشریح کند.</p> <p>۴- نحوه انجام مشاوره هنگام ، بلوغ و نوجوانی را تشریح کند</p> <p>۵- مشاوره جهت انجام آماده کردن افراد برای پدر و مادر شدن را بیان کند</p> <p>۶- مشاوره جهت انجام آماده کردن زن برای یائسگی را تشریح کند</p> <p>۷- اهداف و فلسفه آموزش بهداشت را تشریح کند.</p> <p>۸- مبانی و اصول آموزش بهداشت را نام ببرد.</p> <p>۹- انواع روشهای آموزش بهداشت را برای مادران در دوران حاملگی و پس از زایمان تشریح کند.</p> <p>۱۰- فرایند آموزش به جامعه و خانواده را بیان کند.</p>
<p>روش تدریس : سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری : شناختی</p>

<p>عنوان جلسه:مشکلات و بیماریهای شایع نوزادان و کودکان شماره جلسه : ۱۰</p>
<p>هدف کلی : آشنایی با مشکلات و بیماریهای شایع نوزادان و کودکان : دندان درآوردن ، نفخ ، دل درد ، استفراغ ، یبوست ، اسهال ، عفونتهای حاد تنفسی و... و نحوه پیشگیری ، مراقبت و درمان آنها</p>
<p>اهداف رفتاری:</p> <p>۱- عوامل مساعد کننده مشکلات دوران نوزادی و کودکی را شرح دهد .</p> <p>۲- راههای پیشگیری از این مشکلات شایع را بیان کند .</p> <p>۳- درمانها و مراقبتهای لازم در مورد هر یک از این مشکلات را توضیح دهد .</p>
<p>روش تدریس: نمایش اسلاید ،سخنرانی ،بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری: شناختی</p>

<p>عنوان جلسه : تغذیه کودک شماره جلسه : ۱۱</p>
<p>هدف کلی : آشنایی با تغذیه کودک با شیر مادر ، تغذیه مصنوعی و از شیر گرفتن ، و تغذیه کودکان پیش دبستانی و دبستانی</p>
<p>اهداف رفتاری :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- اهمیت تغذیه صحیح دوران کودکی را شرح دهند. ۲- اصول تغذیه از شیر مادر را در کودک سالم بیان کند. ۳- فواید شیر مادر را شرح دهد. ۴- نحوه ذخیره ، فریز و ذوب کردن شیر مادر را توضیح دهد . ۵- اصول تغذیه کودک بیمار از شیر مادر را بیان کند. ۶- موارد منع مصرف دارو توسط مادر در دوران شیردهی را بیان کند. ۷- برنامه تغذیه از شیرهای غیر شیر مادر (شیر خشک، شیر گاو و شیر پاستوریزه) را شرح دهد. ۸- مزایا و معایب تغذیه با شیر مادر و سایر شیرها را با یکدیگر مقایسه کنند. ۹- استفاده از تغذیه تکمیلی را شرح دهند. ۱۰- نحوه از شیر گرفتن کودک را شرح دهد. ۱۱- اصول تغذیه کودکان پیش دبستانی و دبستانی را بیان کند .
<p>روش تدریس : سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری شناختی</p>

<p>عنوان جلسه : رشد و تکامل کودک شماره جلسه : ۱۲</p>
<p>هدف کلی : آشنایی با رشد و تکامل کودک : اصول ، عوامل مؤثر ، نحوه ترسیم منحنی رشد و تفسیر آن و ...</p>
<p>اهداف رفتاری :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- اصول رشد و تکامل کودک را شرح دهد. ۲- انواع تکامل را نام ببرد ۳- عوامل ارثی مؤثر بر رشد و تکامل را شرح دهد. ۴- عوامل محیطی مؤثر بر رشد و تکامل کودک را شرح دهد ۵- تغییرات رشد جسمانی کودک در مراحل مختلف زندگی را شرح دهد. ۶- تغییرات تکامل در دورانهای مختلف زندگی را نام ببرد. ۷- منحنی رشد نوزادان و کودکان را ترسیم نمایند. ۸- درباره نوسانات منحنی رشد قضاوت نمایند. ۹- عوامل مؤثر در تأمین بهداشت روانی کودک را تجزیه و تحلیل نمایند. ۱۰- نحوه انجام معاینات دوره ای نوزاد و کودک را شرح دهند.
<p>روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ و Case Presentation</p>
<p>حیطه یادگیری شناختی</p>

<p>عنوان جلسه : واکسیناسیون شماره جلسه : ۱۳</p>
<p>هدف کلی : آشنایی با انواع ایمنی ، واکسیناسیون کودک</p>
<p>اهداف رفتاری :</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱- انواع ایمنی را تعریف کند

۲- برنامه واکسیناسیون روتین از نوزادی تا سن ورود به مدرسه را بیان کنند.

روش تدریس نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation

حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : ادامه واکسیناسیون

شماره جلسه : ۱۴

هدف کلی : آشنایی با واکسیناسیون زنان سنین باروری و گروههای پرخطر

اهداف رفتاری:

- ۱- واکسیناسیون زنان سنین باروری و گروههای پرخطر دیگر را شرح دهد
- ۲- عوارض و مکانیسم اثر واکسن های مربوطه را تشریح کند.

روش تدریس : نمایش اسلاید ، سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation

حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : بهداشت روان نوزاد و بهداشت اجتماعی کودک و بهداشت اجتماعی کودک
شماره جلسه : ۱۵

هدف کلی : آشنایی با بهداشت روان نوزاد و بهداشت اجتماعی کودک و نقش مادر، پاداش، تنبیه ، بازی ، مهد کودک و... در آن

اهداف رفتاری:

- ۱- نحوه ارتباط کودک با مادر و نقش آن در بهداشت روان کودک را شرح دهد.
- ۲- اهمیت نوازش و پاداش و تربیت را در تکامل کودکان شرح دهد.
- ۳- انواع تنبیه را در کودکان شرح دهد.
- ۴- عوارض و مزایای انواع تنبیه را شرح دهد.
- ۵- کیفیت روابط کودک با افراد خانواده و همبازی ها را توضیح دهد.
- ۶- نقش کودکان و مهد کودک در تربیت کودک و رشد و تکامل کودک را بیان کند.
- ۷- انواع بازی کودکان را نام ببرد و توضیح دهد.
- ۸- تأثیر بازی بر سلامت جسمی روانی و اجتماعی کودک را تشریح کند.

روش تدریس : سخنرانی ، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation

حیطه یادگیری : شناختی

عنوان جلسه : برخی اختلالات روانی و رفتاری کودک
شماره جلسه : ۱۶

هدف کلی : آشنایی با برخی اختلالات روانی و رفتاری کودک : اختلال خواب ، شب ادراری ، سواستفاده جنسی

اهداف رفتاری:

- ۱- علائم، مشخصات و درمان شب ادراری در کودکان را توضیح دهد.
- ۲- علائم، مشخصات و درمان اختلالات خواب را توضیح دهد.

۳- علائم، مشخصات و درمان سوء استفاده جنسی در کودکان و اختلالات جنسی را شرح دهد.

روش تدریس سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation
حیطه یادگیری شناختی، دانش، درک و تجزیه و تحلیل

عنوان	جلسه: بهداشت	گروه‌های	اسبب	پذیر
شماره جلسه: ۱۷				
هدف کلی: آشنایی با بهداشت گروه‌های آسیب پذیر: سالمندان، زنان خیابانی، معتاد، فراری وساکن مراکز بازپروری				
اهداف رفتاری:				
۱- گروه‌های آسیب پذیر را تعریف و تقسیم بندی نماید				
۲- سالمندی و مراحل آن را بیان کند				
۳- تغذیه سالم و استفاده از مکمل‌ها در دوران یائسگی را بیان کند.				
۴- بهداشت جسمی دوران یائسگی را شرح دهد				
۵- بهداشت روانی دوران یائسگی را شرح دهد.				
۶- نحوه غربالگری، ارجاع و پیگیری گروه‌های آسیب پذیر را بیان نماید.				
روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation				
حیطه یادگیری: شناختی				

وسایل کمک آموزشی: وایت بورد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید، کتاب

نحوه ارزشیابی دانشجوی: امتحان میان ترم (۹نمره)، پایان ترم (۹ نمره)، کوئیز (۱نمره) و فعالیت کلاسی (۱نمره)

تکالیف دانشجویی:

نوع سؤالات امتحانی: چهار گزینه ای، تشریحی، جاخالی و جورکردنی

وظایف دانشجوی: حضور به موقع در کلاس، نداشتن غیبت بیش از حد مجاز، پاسخ به سؤالات مطرح شده در کلاس، شرکت در بحث گروهی و case presentation، شرکت در کوئیزهای کلاسی و امتحانات میان ترم و پایان ترم

منابع :

- ۱- برنامه و راهنمای ایمن سازی ؛ وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ؛ ویرایش هفتم ، ۱۳۸۸
- ۲- تغذیه شیرخواران از ۶ ماهگی تا ۱۲ ماهگی ، انجمن ترویج تغذیه با شیرمادر جمهوری اسلامی ایران
- ۳- تغذیه گروههای آسیب پذیر: سنین مدرسه ، نوجوانان و بلوغ، مادران شیرده و سالمندان ؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز ، معاونت بهداشتی ، واحد تغذیه ، چاپ پنجم ، ۱۳۸۹
- ۴- تغذیه گروههای آسیب پذیر : کودکان زیر ۶ سال ، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز ، معاونت بهداشتی ، واحد تغذیه ، چاپ پنجم ، ۱۳۸۹
- ۵- جی ای پارک و ک پارک ; درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی: کلیات خدمات بهداشتی ; ویرایش هفدهم ، ۲۰۰۲ ، ترجمه حسین شجاعی تهرانی ، انتشارات سماط ، چاپ چهارم ، ۱۳۹۱
- ۶- درمان اسهال در منزل؛ انتشارات آموزش بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فارس .
- ۷- رضا سلطانی پروانه ، پارسای سوسن ؛ بهداشت مادر و کودک ؛ انتشارات سنجش ؛ چاپ ششم ؛ ۱۳۹۱
- ۸- فریتز مارک ، اسپیروف لئون ؛ اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ؛ ویراست هشتم ۲۰۱۱ ، ترجمه روشنک قطبی و بهرام قاضی جهانی ؛ انتشارات گلبن ، ۱۳۹۱
- ۹- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران : راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، چاپ ششم ، تجدید نظر چهارم
- ۱۰- مراقبت ادغام یافته کودک سالم : ویژه غیر پزشک ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، چاپ هفتم ، ۱۳۸۵
- ۱۱- مراقبتهای ادغام یافته ناخوشیهای اطفال : ویژه غیر پزشک ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، ۱۳۸۶
- ۱۲- واکسن پنج گانه ، معاونت بهداشتی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

به نام خدا
دانشگاه آزاد اسلامی استهبان
دانشکده پرستاری و مامایی
طرح دوره (Course Plan)

نام درس : بهداشت مادر و کودک و باروری (بهداشت ۴)	نوع درس : نظری	تعداد واحد : ۲
مقطع و رشته تحصیلی فراگیران : کارشناسی مامایی	مدرس : مهناز جانثار	
دروس پیش نیاز : بهداشت ۳	نیمسال تحصیلی : ۹۵-۹۶-۱	
تاریخ شروع کلاس : ۹۵/۷/۶	تاریخ پایان کلاس : ۹۵/۱۰/۷	
مشخصه درس : ۱۳۱	روز و ساعت برگزاری : سه شنبه ۱۷:۳۰ الی ۱۹	
مکان برگزاری : ساختمان مدرس، کلاس ۲	مسئول درس : مهناز جانثار	
روز و ساعت حضور مسئول درس : ۹:۱۵ سه شنبه الی ۱۹ چهارشنبه	تاریخ امتحان پایان ترم : ۹۵/۱۰/۲۵	

شرح درس : در طول این درس دانشجویان با خدمات بهداشت باروری در زمینه بهداشت قبل از ازدواج ، ازدواج ، دوران بارداری و پس از زایمان و بهداشت مادر و کودک ، تنظیم خانواده و گهر و ههای اسیب پذیر آشنا می گردند .

اهداف کلی :

- ۱- آشنایی با مراقبتهای بهداشتی اولیه و بهداشت مادر و کودک و حیطة و دامنه بهداشت مادر و کودک ، آشنایی با امور و سیاستهای جمعیتی، تنظیم خانواده و اهداف آن
- ۲- آشنایی با انواع روشهای پیشگیری از بارداری هورمونی خوراکی ، تزریقی ، کاشتنتی ، برچسب ، وسایل داخل رحمی ، روشهای سدی ، روشهای عقیم سازی ، روشهای طبیعی و... ، مکانیسم اثر، نحوه کاربرد ، عوارض ، نحوه پیگیری و سایر نکات کاربردی مربوط به این روشها
- ۳- آشنایی با بهداشت بلوغ ، قبل از ازدواج ، قبل از لقاح ، دوران بارداری و پس از زایمان : تغذیه ، تغییرات فیزیولوژیک ، ورزش ، واکسیناسیون و...
- ۴- آشنایی با مشاوره در خدمات مادر و کودک (مشاوره قبل از ازدواج ، بلوغ ، و...) ، آموزش بهداشت : اهداف ، فلسفه ، اصول و انواع روشهای آموزش بهداشت
- ۵- آشنایی با مشکلات و بیماریهای شایع نوزادان و کودکان : دندان درآوردن ، نفخ ، دل درد ، استفراغ ، بیوست ، اسهال ، عفونتهای حاد تنفسی و... و نحوه پیشگیری ، مراقبت و درمان آنها
- ۶- آشنایی با تغذیه کودک با شیر مادر ، تغذیه مصنوعی و از شیر گرفتن ، و تغذیه کودکان پیش دبستانی و دبستانی
- ۷- آشنایی با رشد و تکامل کودک : اصول ، عوامل موثر ، نحوه ترسیم منحنی رشد و تفسیر آن و...

۸- آشنایی با انواع ایمنی، برنامه واکسیناسیون کودکان زنان سنین باروری و سایر گروه‌های پرخطر، عوارض واکسیناسیون و...

۹- آشنایی با بهداشت روان نوزاد و بهداشت اجتماعی کودک و نقش مادر، پاداش، تنبیه، بازی، مهد کودک و... در آن

۱۰- آشنایی با برخی اختلالات روانی و رفتاری کودک: اختلال خواب، شب ادراری، سواستفاده جنسی

۱۱- آشنایی با بهداشت گروه‌های آسیب پذیر: سالمندان، زنان خیابانی، معتاد، فراری و ساکن مراکز بازپروری

اهداف رفتاری :

۱- مراقبتهای بهداشتی اولیه و بهداشت مادر و کودک را تعریف کرده، حیطه و دامنه بهداشت مادر و کودک را شرح داده و تنظیم خانواده و اهداف آن را بیان کند.

۲- انواع روشهای پیشگیری از بارداری هورمونی خوراکی، تزریقی، کاشتتی، برچسب، وسایل داخل رحمی، روشهای سدی، روشهای عقیم سازی، روشهای طبیعی و...، مکانیسم اثر، نحوه کاربرد، عوارض، نحوه پیگیری و سایر نکات کاربردی مربوط به این روشها را توضیح دهد.

۳- بهداشت بلوغ، قبل از ازدواج، قبل از لقاح، دوران بارداری و پس از زایمان را شرح دهد.

۴- مشاوره در خدمات مادر و کودک، اهداف، فلسفه، اصول و انواع روشهای آموزش بهداشت را توضیح دهد.

۵- مشکلات و بیماریهای شایع نوزادان و کودکان: دندان درآوردن، نفخ، دل درد، استفراغ، یبوست، اسهال، عفونتهای حاد تنفسی و... و نحوه پیشگیری، مراقبت و درمان آنها را بیان کند.

۶- نحوه تغذیه کودک با شیر مادر، تغذیه مصنوعی و از شیر گرفتن، و تغذیه کودکان پیش دبستانی و دبستانی را شرح دهد.

۷- اصول و عوامل موثر بر رشد و تکامل کودک، نحوه ترسیم منحنی رشد و تفسیر آن را شرح دهد.

۸- انواع ایمنی، برنامه واکسیناسیون کودکان، زنان سنین باروری و سایر گروه‌های پرخطر و عوارض واکسیناسیون را بیان نماید.

۹- نقش مادر، پاداش، تنبیه، بازی، مهد کودک و... در بهداشت روان و بهداشت اجتماعی کودک را توضیح دهد.

۱۰- برخی اختلالات روانی و رفتاری کودک نظیر اختلال خواب، شب ادراری و سواستفاده جنسی را شرح داده و نحوه تشخیص و درمان را بیان کند.

۱۱- گروه‌های آسیب پذیر را تعریف و عوامل موثر بر بهداشت آنان را شرح دهد.

روش تدریس: نمایش اسلاید، سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ و Case Presentation

وسایل کمک آموزشی: وایت بورد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، اسلاید، کتاب

نحوه ارزشیابی دانشجویان: امتحان میان ترم (۴۵٪)، پایان ترم (۴۵٪)، کوئیز (۵٪) و فعالیت کلاسی (۵٪)

تکالیف دانشجویی:

نوع سؤالات امتحانی: چهار گزینه ای، تشریحی، جاخالی و جورکردنی

وظایف دانشجوی : حضور به موقع در کلاس ، نداشتن غیبت بیش از حد مجاز ، پاسخ به سوالات مطرح شده در کلاس ، شرکت در بحث گروهی و case presentation ، شرکت در کونفرانس های کلاسی و امتحانات میان ترم و پایان ترم

منابع :

- ۱- برنامه و راهنمای ایمن سازی ؛ وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ؛ ویرایش هفتم ، ۱۳۸۸
- ۲- تغذیه شیرخواران از ۶ ماهگی تا ۱۲ ماهگی ، انجمن ترویج تغذیه با شیرمادر جمهوری اسلامی ایران
- ۳- تغذیه گروه های آسیب پذیر: سنین مدرسه ، نوجوانان و بلوغ، مادران شیرده و سالمندان ؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز ، معاونت بهداشتی ، واحد تغذیه ، چاپ پنجم ، ۱۳۸۹
- ۴- تغذیه گروه های آسیب پذیر : کودکان زیر ۶ سال ، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شیراز ، معاونت بهداشتی ، واحد تغذیه ، چاپ پنجم ، ۱۳۸۹
- ۵- جی ای پارک و ک پارک ؛ درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی: کلیات خدمات بهداشتی ؛ ویرایش هفدهم ، ۲۰۰۲ ، ترجمه حسین شجاعی تهرانی ، انتشارات سماط ، چاپ چهارم ، ۱۳۹۱
- ۶- درمان اسهال در منزل؛ انتشارات آموزش بهداشت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی فارس .
- ۷- رضا سلطانی پروانه ، پارسای سوسن ؛ بهداشت مادر و کودک ؛ انتشارات سنجش ؛ چاپ ششم ؛ ۱۳۹۱
- ۸- فریتز مارک ، اسپیروف لئون ؛ اندوکرینولوژی بالینی زنان و ناباروری ؛ ویراست هشتم ۲۰۱۱ ، ترجمه روشنک قطبی و بهرام قاضی جهانی ؛ انتشارات گلبن ، ۱۳۹۱
- ۹- مراقبتهای ادغام یافته سلامت مادران : راهنمای خدمات خارج بیمارستانی ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، چاپ ششم ، تجدید نظر چهارم
- ۱۰- مراقبت ادغام یافته کودک سالم : ویژه غیر پزشک ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، چاپ هفتم ، ۱۳۸۵
- ۱۱- مراقبتهای ادغام یافته ناخوشیهای اطفال : ویژه غیر پزشک ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ، ۱۳۸۶
- ۱۲- واکسن پنج گانه ، معاونت بهداشتی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

تفویم درس :

جلسه	عنوان	مدرس
۱	مراقبت‌های بهداشتی اولیه ، بهداشت مادر و کودک و سیاست‌های جمعیتی و تنظیم خانواده	مهناز جانثار
۲	روش‌های پیشگیری از بارداری هورمونی خوراکی ترکیبی و پروژسترونی	"
۳	روش‌های پیشگیری از بارداری تزریقی و کاشتنی	"
۴	پیشگیری از بارداری با IUD و روش های اورژانسی	"
۵	پیشگیری از بارداری با TL و وازکتومی	"
۶	پیشگیری از بارداری با روش‌های طبیعی و سد کننده	"
۷	بهداشت قبل از بارداری و دوران بارداری	"
۸	بهداشت روان زن باردار ، بهداشت دوران بعد از زایمان	"
۹	مشاوره در خدمات مادر و کودک ، آموزش بهداشت	"
۱۰	مشکلات و بیماری‌های شایع نوزادان و کودکان	"
۱۱	تغذیه کودک	"
۱۲	رشد و تکامل کودک	"
۱۳	واکسیناسیون	"
۱۴	ادامه واکسیناسیون	"
۱۵	بهداشت روان نوزاد و بهداشت اجتماعی کودک	"
۱۶	برخی اختلالات روانی و رفتاری کودک	"
۱۷	بهداشت گروه‌های آسیب پذیر	"